

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 15.12.2010
COM(2010) 743 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Evropski akcijski načrt za e-upravo za obdobje 2011–2015
Uporaba IKT za spodbujanje pametne, trajnostne in inovativne uprave**

SEC(2010) 1539 konč.

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Evropski akcijski načrt za e-upravo za obdobje 2011–2015 Uporaba IKT za spodbujanje pametne, trajnostne in inovativne uprave

Evropska digitalna agenda¹ uvršča e-upravo v obsežen sveženj ukrepov, s katerimi naj bi po vsej Evropi izkoristili prednosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT). V času zelo omejenih javnih virov lahko javni sektor s pomočjo IKT razvije inovativne načine za zagotavljanje storitev državljanom ter hkrati poveča svojo učinkovitost in zmanjša stroške.

Med izvajanjem prvega evropskega akcijskega načrta za e-upravo² so si lahko uprave vseh držav članic izmenjale dobre prakse, z obsežnimi pilotnimi projekti pa so razvile konkretne rešitve za vzpostavitev čezmejnih storitev e-uprave³. V spletni skupnosti poklicnih uporabnikov⁴, ki je bila ustanovljena leta 2002, je 80 000 udeležencev razpravljalo o potencialu za zagotavljanje inovativnih rešitev na področjih, kot so e-uprava, zdravstvene storitve in vključevanje. Napredek je bil dosežen tudi pri ponovni uporabi informacij javnega sektorja⁵, poteg tega pa je bila ustanovljena platforma za elektronsko obdelavo javnih naročil, prek katere lahko podjetja iz vse Evrope upravam zunaj svoje matične države⁶ ponujajo storitve. Razvijajo se evropski elektronski identifikacijski sistemi, ki bodo omogočili elektronski dostop do javnih storitev po vsej EU⁷.

Zaradi razpoložljivosti inovativnih tehnologij, npr. socialnih omrežij, imajo državljani večja pričakovanja glede odzivnosti različnih vrst spletnih storitev, do katerih dostopajo. Vendar pa je čezmejnih storitev e-uprave malo, a tudi ko so na voljo, jih večina državljanov EU le nerada uporablja⁸. Zato je nujno preiti na bolj odprt model zasnove, proizvodnje in zagotavljanja spletnih storitev, pri tem pa izkoristiti prednosti, ki jih prinaša sodelovanje med državljani, podjetniki in civilno družbo. Kombinacija novih tehnologij, odprtih specifikacij in inovativnih arhitektur ter razpoložljivost informacij javnega sektorja lahko državljanom zagotovita večjo vrednost z manj sredstvi.

Komisija zato predlaga drugi akcijski načrt za e-upravo, s katerim naj bi se uresničil visoko zastavljeni cilj iz deklaracije, ki so jo ministri sprejeli na peti konferenci za e-upravo (t. i. malmöška deklaracija)⁹, podprla pa sta ga tudi gospodarstvo¹⁰ in forum državljanov¹¹.

¹ COM(2010) 245.

² Akcijski načrt za e-upravo iz leta 2006, COM(2006) 173, 25.4.2006.

³ CIP ICT PSP:

⁴ http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/implementation/ict_psp/index_en.htm

⁵ <http://www.epractice.eu/>

⁶ Direktiva 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, 17.11.2003, UL L 345, 31.12.2003, str. 90–96.

⁷ <http://www.peppol.eu>

⁸ <http://www.eid-stork.eu>

⁹ Poročilo o digitalni konkurenčnosti Evrope za leto 2010, str. 88.

¹⁰ Glej http://intra.info.cec.eu.int/C4/docs/main%20page/european_competitiveness_report_2010.pdf

¹¹ Do leta 2015 naj bi evropske javne uprave bile „odprte, prožne in sodelovalne v odnosih z državljani in podjetji. Uporabljale naj bi e-upravo ter tako povečale svojo učinkovitost in uspešnost ter neprekinjeno izboljševale javne storitve na način, ki je usmerjen v različne potrebe uporabnikov ter ki čim bolj povečuje javno vrednost, in s tem podpirajo prehod Evrope v vodilno na znanju temelječe

V skladu s to visoko zastavljeno vizijo bodo evropske javne uprave do leta 2015 „odprte in prožne ter bodo sodelovale v odnosih z državljani in podjetji. Uporabljale bodo e-upravo ter tako povečale svojo učinkovitost in uspešnost ter neprekinjeno izboljševale javne storitve na način, ki je usmerjen v različne potrebe uporabnikov ter ki čim bolj povečuje javno vrednost, in s tem podpirale prehod Evrope v vodilno na znanju temelječe gospodarstvo.“

Malmöška deklaracija za evropske javne uprave v naslednjih petih letih določa štiri politične prednostne naloge:

- S storitvami e-uprave, usmerjenimi v potrebe uporabnikov in razvitimi v sodelovanju s tretjimi osebami, boljšim dostopom do javnih informacij, večjo preglednostjo in učinkovitimi sredstvi za vključevanje zainteresiranih strani v politični proces se bo položaj državljanov in podjetij okrepil.
- Brezhibne storitve e-uprave povečujejo mobilnost na enotnem trgu, saj omogočajo ustanovitev in vodenje podjetij, študij, delo, bivanje in upokožitev kjer koli v Evropski uniji.
- Učinkovitost in uspešnost zagotavljajo stalna prizadevanja za uporabo e-uprave, s čimer se zmanjša upravno breme, izboljšajo organizacijski procesi in spodbuja vzdržno nizkoogljično gospodarstvo.
- Izvajanje prednostnih nalog politik omogočajo ustrezne bistvene prvine ter pravni in tehnični predpogoji.

Uprave morajo z manj sredstvi zagotoviti boljše javne storitve. To je poleg zagotavljanja novih in boljših načinov za vključevanje državljanov cilj vseh navedenih političnih prednostnih nalog. Zaradi novih inovativnih tehnologij, npr. „v storitve usmerjene arhitekture“ (SOA) ali storitev v „oblakih“, ki pri bolj odprtih specifikacijah zagotavljajo večjo skupno in ponovno uporabo ter interoperabilnost, bodo imele IKT ključno vlogo v prizadevanjih za čim večjo učinkovitost javnega sektorja.

Kot del Komisijinih prizadevanj za spodbujanje pametnega, trajnostnega in vključujočega gospodarstva v Evropski uniji, ki je poudarjeno v strategiji Evropa 2020¹², ta akcijski načrt prispeva k izpolnjevanju dveh ključnih ciljev evropske digitalne agende, zlasti:

- Do leta 2015 bodo na spletu na voljo številne ključne čezmejne storitve, prek katerih bodo podjetniki lahko ustanovili podjetje in ga vodili kjer koli v Evropi ne glede na njihov prvotni kraj, državljani pa bodo lahko študirali, se zaposlovali, prebivali in se upokojevali kjer koli v Evropski uniji.
- Do leta 2015 bo 50 % državljanov uporabljalo storitve e-uprave.

gospodarstvo.“ Glej <http://www.egov2009.se/wp-content/uploads/Ministerial-Declaration-on-eGovernment.pdf>. Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi ter temelji na predhodnih dvoletnih srečanjih ministrov v Bruslju leta 2001, Comu leta 2003, Manchesteru leta 2005 ter Lizboni leta 2007. Glej http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/workshop/index_en.htm. K temu so se zavezale tudi države kandidatke in države EFTA.

¹⁰ Deklaracija „DigitalEurope“, glej http://www.digitaleurope.org/index.php?id=1068&id_article=390.

¹¹ Odprta deklaracija o javnih storitvah 2.0, <http://eups20.wordpress.com/the-open-declaration>.

¹² COM(2010) 2020.

Ker so storitve e-uprave zelo pomembne tudi za podjetja, je v tem akcijskem načrtu določen tudi cilj, da bo e-upravo do leta 2015 uporabljajo 80 % podjetij.

1. PODROČJE UPORABE AKCIJSKEGA NAČRTA

Ta akcijski načrt naj bi dosegel, da se bodo nacionalni in evropski instrumenti politike čim bolje dopolnjevali. Podpira prehod s trenutne e-uprave na novo generacijo odprtih, prožnih in sodelovalnih brezhibnih storitev e-uprave na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni, ki bodo okrepile položaj državljanov in podjetij.

Za spodbujanje evropskega sodelovanja na področju e-uprave obstajajo pomembni politični in gospodarski razlogi. Skupni ukrepi na področju e-uprave lahko pripomorejo k premagovanju trenutne gospodarske krize, saj bi bila javna sredstva uporabljena učinkoviteje, zmanjšali pa bi se tudi javni izdatki. Storitve e-uprave se lahko varčneje razvijejo z usklajevanjem ter združevanjem javnih in zasebnih sredstev.

Glede na osrednjo vlogo, ki jo imajo nacionalne uprave pri izvajanju tega akcijskega načrta, je glavna naloga Evropske komisije izboljšati pogoje za razvoj čezmejnih storitev e-uprave, ki se zagotavljajo državljanom in podjetjem ne glede na njihovo državo izvora. Sem spada tudi zagotavljanje predpogojev, kot so interoperabilnost, e-podpisi in e-identifikacija. Te storitve krepijo notranji trg, dopolnjujejo zakonodajne akte EU, izboljšujejo njihovo učinkovitost¹³ na številnih področjih, na katerih lahko IKT izboljša zagotavljanje storitev (npr. na področjih naročanja, pravosodja, zdravstva, okolja, mobilnosti in socialne varnosti) ter z orodji IKT olajšajo izvajanje pobud državljanov¹⁴. Komisija si bo prizadevala biti vzor.

2. PREDNOSTNE NALOGE IN UKREPI

V nadaljevanju so za štiri politične prednostne naloge skupaj s časovnim načrtom predlagani različni ukrepi. Glede na vključene akterje in pristojnosti po Lizbonski pogodbi jih lahko razdelimo v tri skupine:

- Na področjih, na katerih bodo države članice prevzele vodilno vlogo in uporabljale lastne vire, jih bo Komisija podprla s podpornimi in usklajevalnimi ukrepi. Pri predlaganih ukrepih bo glavni poudarek na *določanju ciljev* z državami članicami in njihovem doseganju, npr. z izmenjavo najboljše prakse in informacij ter študijami in primerjalnimi analizami.
- Na področjih, na katerih Komisija in države članice *sodelujejo pri razvoju, vzpostavitvi ali izboljšanju čezmejnih storitev*, bo Komisija prevzela vodilno vlogo pri ukrepih, pri katerih se uporabljajo skupna sredstva, države članice pa bodo odgovorne za izvajanje ukrepov z lastnimi sredstvi. Med predlagane ukrepe sodijo raziskave in razvoj, pilotni projekti, sodelovalni pristop pri razvoju storitev s strani držav članic ter prenos znanja na trg.

¹³ Med te zakonodajne akte EU spadajo: direktiva o storitvah (2006/123/ES), direktiva o e-podpisih (1999/93/EC), direktivi o javnem naročanju (2004/17/ES in 2004/18/ES), direktiva o varstvu podatkov (95/46/ES), direktiva o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (2003/98/ES), direktiva o infrastrukturi za prostorske informacije v Evropski skupnosti (direktiva INSPIRE 2007/2/ES) ter direktiva o dostopu javnosti do informacij o okolju (2003/4/ES).

¹⁴ Člen 11 Pogodbe o Evropski uniji in člen 24 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

- Na področjih, na katerih lahko Komisija *ustvari ustrezne razmere*, spadajo med predlagane ukrepe sprejemanje pravnih instrumentov, določanje standardov, oblikovanje skupnih okvirov, uvajanje generičnih orodij ter zagotavljanje tehničnih gradnikov (za ponovno uporabo) in interoperabilnosti.

2.1. Okrepitev položaja uporabnikov

Okrepitev položaja uporabnikov pomeni povečati sposobnost državljanov, podjetij in drugih organizacij, da z uporabo novih tehnoloških orodij proaktivno sodelujejo v družbi. Javne storitve so bolj učinkovite in uporabniki bolj zadovoljni, če se bolj upoštevajo njihova pričakovanja in če so storitve zasnovane glede na njihove potrebe in po možnosti v sodelovanju z njimi. Okrepitev tudi pomeni, da morajo uprave zagotoviti enostaven dostop do javnih informacij, izboljšati preglednost ter državljanom in podjetjem omogočiti učinkovito sodelovanje pri sprejemanju odločitev.

2.1.1. Storitve, usmerjene v potrebe uporabnikov, in vključujoče storitve

Da bo e-uprava učinkovitejša, morajo biti storitve usmerjene v potrebe uporabnikov ter omogočati prožno in osebno interakcijo ter zagotavljati prenose z javnimi upravami. Primeri za to so: slediti zahtevkom za odobritev dodatkov ali nadomestil, vpisati se v šolo ali na univerzo, zahtevati in prejeti spletna potrdila o stanu, poslati spletne napovedi za odmero dohodnine. Poleg tega je treba uporabnost storitev e-uprave in dostop do njih povečati tako, da se storitve e-uprave zagotavljajo po več kanalih (vključno z internetom, televizijo, telefonom, mobilnimi napravami in po potrebi prek posrednikov).

2011–2013	<p>Komisija bo države članice podpirala pri razvoju v potrebe uporabnikov usmerjenih storitev e-uprave ter zagotavljanju vključenosti in dostopnosti tako:</p> <ul style="list-style-type: none"> – da bo z državami članicami sprejela skupne cilje in merila za ocenjevanje, – da bo organizirala izmenjave koristnega znanja na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, s čimer bo spodbujala dodatno uvajanje, – da bo s predstavitvami podpirala učinkovite in konkretne rešitve za dostopnost v skladu z morebitnimi ustreznimi evropskimi in mednarodnimi standardi.
2013	Države članice bodo razvile osebne spletne storitve, vključno s funkcijami, kot so spremljanje napredka prenosov z javnimi upravami.

2.1.2. Sodelovanje pri proizvodnji storitev

Socialno mreženje in sodelovalna orodja (npr. tehnologije Web 2.0) uporabnikom omogočajo, da pri snovanju in proizvodnji javnih storitev aktivno sodelujejo. Čeprav je v potrebe državljanov usmerjenih storitev še vedno malo, njihovo število narašča. Pogosto jih razvijejo organizacije civilne družbe, temeljijo pa na učinkovitem sodelovanju javnega in zasebnega sektorja¹⁵. Vendar pa je treba raziskati, katera orodja so najprimernejša in kako jih najboljše

¹⁵ Gl. fixmystreet.com

uporabiti, da bi pri tem učinkovito sodelovali tudi podjetja, civilna družba in posamezni državljani.

Najprej je treba opraviti analizo sodelovalno-proizvodnih tehnik, podprtih z IKT, ter njihove stroškovne učinkovitosti ter sposobnosti za zagotavljanje visokokakovostnih in zanesljivih javnih storitev. S tem znanjem naj bi nato tretje osebe vključili v razvoj storitev.

2011	Komisija na podlagi študije najprej oceni, kako uporabnike aktivno vključiti v snovanje in proizvodnjo storitev e-uprave, nato pa z državami članicami in za njih pripravi priporočila/smernice.
2011–2013	Komisija bo poenostavila izmenjave znanja in izkušenj med zainteresiranimi stranmi ter se z državami članicami dogovorila o skupnih ciljih za vzpostavitev sodelovalnih storitev.

2.1.3. Ponovna uporaba informacij javnega sektorja

Javni sektor je prava zakladnica informacij¹⁶. Veliko podatkov, ki jih zbirajo javne uprave, se ne uporablja oziroma se uporablja samo za omejene namene. Sproščanje neosebni javnih podatkov (geografskih, demografskih, statističnih, okoljskih itn.), zlasti v strojno berljivem formatu, omogoča državljanom in podjetjem odkrivati nove načine za njihovo uporabo in ustvarjati nove inovativne produkte in storitve.

Komisija in države članice si prizadevajo čim bolj izkoristiti vrednost ponovne uporabe informacij javnega sektorja, npr. z zagotavljanjem surovih podatkov in dokumentov v različnih formatih (vključno s strojno berljivim formatom) in jezikih ter z vzpostavitvijo portalov PSI¹⁷. Ukrepi na tem področju bodo povezani z izvajanjem in ponovnim pregledom Direktive o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (Direktiva PSI)¹⁸, ponovnim pregledom Sklepa Komisije o ponovni uporabi informacij Komisije¹⁹ ter učinkovitim sodelovanjem v skupini PSI²⁰.

2011	Države članice se bodo dogovorile o skupnih kazalnikih za ponovno uporabo informacij javnega sektorja.
2011	Komisija bo opravila študijo, s katero bo ocenila, v kakšnem obsegu so države članice razvile odprte podatkovne kataloge in/ali portale PSI (npr. data.gov.uk) ter kako jih izvajajo.
2011–2013	Komisija bo poenostavila izmenjavo dobrih praks in dejavnosti ozaveščanja ter sprejela lastno strategijo o ponovni uporabi PSI, ki bo temeljila na ponovnem

¹⁶ Komisija in države članice se te vrednosti zavedajo že več let, zato so sprejele Direktivo o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (Direktiva PSI).

¹⁷ Npr. Data.gov.uk

¹⁸ Direktiva 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja z dne 17.11.2003, UL L 345, 31.12.2003, str. 90–96.

¹⁹ Sklep Komisije 2006/291/ES z dne 7. aprila 2006 o ponovni uporabi informacij Komisije.

²⁰ Skupina PSI je sestavljena iz uradnikov držav članic, lokalnih in regionalnih organov ter predstavnikov organizacij zasebnega sektorja, ki se redno srečujejo in izmenjujejo dobre prakse glede ponovne uporabe PSI in pobud za podporo ponovne uporabe PSI ter razpravljajo o vprašanih glede prenosa Direktive PSI.

	pregledu odločbe PSI.
2011-2012	Komisija bo ponovno pregledala Direktivo PSI, kot je napovedala v evropski digitalni agendi, ter preučila, ali bi bilo možno strategijo za evropske informacije javnega sektorja razširiti.

2.1.4. *Izboljšanje preglednosti*

Preglednost pri upravnem sprejemanju odločitev in uporabi osebnih podatkov pripomore k večjemu zaupanju državljanov ter večji odgovornosti nosilcev političnih odločitev. Čeprav je veliko držav članic sprejelo cilje za preglednost, skupnih evropskih ciljev še ni.

Po raziskavah sodeč je največje povpraševanje po novih tehnologijah in storitvah, ki uporabnikom omogočajo, da sledijo svojim osebnim podatkom, ki so jih shranile javne uprave, in da preverijo, kdo je dostopal do njihovih upravnih spisov, ter jim tako omogočajo vpogled v sprejemanje odločitev. Ukrepi na tem področju morajo biti v skladu z Direktivo o varstvu podatkov (Direktiva 95/46/ES).

2011	Komisija in države članice bodo določile <i>skupne</i> prostovoljne cilje za preglednost ter izmenjale pridobljene izkušnje.
2013	Države članice in Komisija bodo zagotovile spletni dostop do informacij o zakonih in predpisih, politikah in financah.
2014	V skladu z Direktivo 95/46/ES o varstvu podatkov bodo države članice državljanom zagotovile elektronski dostop do tistih osebnih podatkov, ki so na voljo v elektronski obliki, ter jih na preprost in nedvoumen način elektronsko obvestile o vsakršni avtomatični obdelavi teh podatkov.

2.1.5. *Sodelovanje državljanov in podjetij v procesu odločanja*

Države članice si prizadevajo z rešitvami IKT razviti in spodbujati uporabnejše in boljše načine za udeležbo podjetij in državljanov v javnih političnih posvetovanjih, razpravah in procesih odločanja. Z novimi orodji za modeliranje uprav in politik, ki se razvijajo v okviru sedmega okvirnega programa EU za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (7.OP)²¹, bodo uprave lažje sprejele pametnejše, bolj usmerjene in prilagodljive politike ter bolje ocenile njihovo stroškovno učinkovitost in vpliv.

Z načrtovanimi ukrepi bodo mnenje ljudi in predlogi ukrepov politik v držav članicah in po vsej Evropski uniji prej upoštevanji. Ti ukrepi bodo temeljili na projektih s področja e-udeležbe, ki se že izvajajo v okviru okvirnega programa za konkurenčnost in inovacije, npr. z uporabo orodij IKT za e-peticije za spodbujanje pobud državljanov²², ali na novih razpisih za zbiranje predlogov, ki bodo objavljeni v okviru sedmega okvirnega programa EU (7. OP).

2011	Komisija bo z državami članicami sodelovala pri razvoju elektronske storitve za
------	---

²¹ Sedmi okvirni program EU za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (7. OP) http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/research/fp7/index_en.htm

²² Člen 11 Pogodbe o Evropski uniji in člen 24 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

	pobude državljanov (kot to določa člen 11 Pogodbe o Evropski uniji).
2011	Komisija bo ocenila obstoječe projekte s področja raziskav in v okviru cilja „IKT za modeliranje upravljanja in politik“ sedmega okvirnega programa za obdobje 2011–2012 objavila nove projekte ter zagotovila nadaljnjo izmenjavo znanja in najboljših praks.
2011–2015	Države članice, Komisija in drugi zastopniki institucij, kot so parlamenti, morajo na podlagi pilotnih projektov in predstavitvenih dejavnosti razviti storitve, ki zainteresirane strani vključujejo v javne razprave in postopke odločanja.

2.2. Notranji trg

Večina javnih spletnih storitev ne deluje čezmejno ali pa so za njihovo dostopnost potrebni dolgotrajni postopki. Osebe iz ene države EU ne morejo enostavno zaprositi za javne storitve v drugi državi, v kateri nimajo prebivališča, na primer z uporabo nacionalne elektronske osebne izkaznice. To bistveno zmanjšuje mobilnost podjetij in državljanov. Za spodbujanje notranjega trga morajo uprave razviti „brezhibne“ storitve, ki bodo podjetnikom omogočale, da bodo lahko ustanovili in vodili podjetje kjer koli, državljanom pa, da bodo študirali, se zaposlovali, prebivali in se upokojevali kjer koli v Evropski uniji.

2.2.1. Brezhibne storitve za podjetja

Podjetjem je treba omogočiti, da bodo lahko prodajala in zagotavljala storitve in proizvode po vsej EU z enostavnimi elektronskimi javnimi naročili in učinkovitim izvajanjem storitev, ki za podjetja predstavljajo točke „vse na enem mestu“ za interakcijo z upravo. V zadnjih dveh letih sta bili na obeh področjih ustanovljeni dve glavni pobudi:

- SPOCS „Simple Procedures Online for Cross-border Services“²³ naj bi odstranil upravne ovire, s katerimi se srečujejo evropska podjetja pri zagotavljanju storitev v tujini, tako da podpira izvajanje točk „vse na enem mestu“ naslednje generacije in z njimi povezane e-postopke.
- PEPPOL „Pan-European Public eProcurement On-Line“²⁴ naj bi preizkusil evropsko interoperabilno rešitev za e-javna naročila, prek katerega bi podjetniki lahko urejali celotni cikel javnega naročanja prek spleta, od naročanja do izstavljanja računov in dostopa do katalogov. To bo zmanjšalo upravno obremenitev, povečalo preglednost in verjetno zmanjšalo stroške.

Glede na rezultate navedenih pobud bi bili predvideni ukrepi lahko: čezmejna in interoperabilna infrastruktura za e-javna naročila, ki bo temeljila na rezultatih obsežnega projekta PEPPOL, ter razvoj točk vse na enem mestu druge generacije skupaj z razširitvijo Direktive o storitvah na druga gospodarska področja. To pomeni, da bodo do leta 2015 podjetja v Evropi lahko javnim upravam v drugih državah prodajala blago in zagotavljala storitve, kot to počnejo zdaj v matični državi. Razširitev dejavnosti v druge države in registracija se lahko opravita na daljavo, tj. ne da bi zapustili pisarno.

²³ SPOCS (Simple Procedures Online for Cross-border Services) (<http://www.eu-spocs.eu>).

²⁴ PEPPOL (Pan-European Public Procurement Online) (<http://www.peppol.eu>).

2011	Države članice in Komisija bodo ocenile rezultate pobud PEPPOL in SPOCS ter zagotovile nadaljnje trajnostne ukrepe.
2011	Komisija bo izdala belo knjigo o praktičnih fazah za medsebojno povezovanje zmogljivosti e-javnih naročil na notranjem trgu ²⁵ .
2012-2014	Države članice morajo vzpostaviti čezmejne storitve ter pri tem upoštevati rezultate pobud PEPPOL in SPOCS.
2013	Države članice bodo zagotovile, da bodo točke vse na enem mestu druge generacije poleg zahtev in področij, ki jih ureja Direktiva o storitvah ²⁶ , delovale kot enakopravni centri e-uprave.

2.2.2. Osebna mobilnost

Evropski državljani morajo imeti možnost, da se prosto gibljejo in bivajo po vsej Evropi²⁷. Na tem področju bodo države članice sodelovale s Komisijo ter razvile storitve, s katerimi bodo povečale mobilnost oseb, ki bi se želele prosto gibati med evropskimi državami, npr. zaradi študija, dela, zdravljenja, bivanja in/ali upokojitve.

Predvideni ukrepi morajo razviti interoperabilne storitve, prek katerih bodo državljani lahko komunicirali z javnimi upravami po vsej Evropi, opravljali prenose ter pošiljali in prejeli elektronske dokumente in informacije. To bo omogočilo varno čezmejno izmenjavo in varno hrambo elektronskih informacij (e-dostava dokumentov in informacij). Ljudje morajo imeti dostop do osebnih dokumentov, npr. do izpiska iz matičnega registra o rojstvu, po vsej Evropi, biti upravičeni do pokojnine in jo prejemati, če se upokojijo v drugi državi in ne v državi, v kateri so bili zaposleni, ali se elektronsko vpisati na evropske univerze.

2012–2014	Komisija bo podprla izmenjavo najboljših praks ter usklajevala prizadevanja držav članic za skupni razvoj in vzpostavitev interoperabilnih storitev e-dostave.
2015	Države članice bodo državljanom zagotovile čezmejne in interoperabilne storitve e-javnih naročil, npr. da bodo lahko študirali, delali, bivali, prejeli zdravstveno oskrbo in se upokojili kjer koli v Evropski uniji.

2.2.3. Izvajanje čezmejnih storitev po vsej Evropi

Komisija in države članice si bodo izmenjale rezultate o uspešnih izkušnjah, ki jih bodo pridobile pri obsežnih pilotnih projektih²⁸, da bi določile in se dogovorile o ključnih čezmejnih storitvah, ki so pripravljene za trajnostno izvajanje po vsej EU. Države članice in Komisija bodo pripravljenost ocenile tako, da bodo analizirale organizacijske, pravne, tehnične in pomenske ovire za dokončno vzpostavitev.

Razpoložljivost čezmejnih storitev v EU bo prvotno povečana s podpiranjem novih obsežnih pilotnih projektov, ki bodo usmerjeni v dobro opredeljene potrebe (npr. na področjih, kot so e-

²⁵ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

²⁶ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

²⁷ Izvajanje Direktive o pravici državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ter o pravici do prostega gibanja oseb.

²⁸ STORK (Secure identiTy acrOss boRders linKed) (<https://www.eid-stork.eu/>). epSOS (Smart Open Services for European Patients) (<http://www.epsos.eu>).

sodstvo ali e-okolje) in pri katerih se bodo lahko obstoječe infrastrukture ponovno uporabile. Predvideni ukrepi naj bi ustvarili predpogoje za države članice, da bodo lahko te čezmejne storitve popolnoma vzpostavile po vsej EU in da bodo lahko začele vzpostavljati nove.

2011	Komisija bo z državami članicami opravila študijo o povpraševanju po čezmejnih storitvah ter ocenila organizacijske, pravne, tehnične in pomenske ovire.
2011	Države članice se bodo dogovorile o ključnih čezmejnih javnih storitvah, ki jih bodo vzpostavile med letoma 2012 in 2015, ter opredelile ustrezne življenjske dogodke/faze ²⁹ .
2012–2015	Komisija bo podprla in usklajevala prizadevanja držav članic za izvajanje obsežnih pilotnih projektov in začetek novih projektov ter hkrati spodbujala usklajevanje in ponovno uporabo rezultatov in rešitev.
2012–2015	Komisija bo sodelovala z državami članicami in zainteresiranimi stranmi, da bi izvajala čezmejne e-okoljske storitve ³⁰ .

2.3. Učinkovitost in uspešnost uprav

Pri tej prednostni nalogi bo glavni poudarek ukrepov na uporabi IKT in omogočanju organizacijskih sprememb, da se zagotovijo boljše, manj vsiljive, bolj trajnostne in hitrejše javne storitve, kar naj bi se doseglo z zmanjšanjem upravnih ovir, izboljšanjem organizacijskih procesov in spodbujanjem vzdržnega nizkoogljičnega gospodarstva.

2.3.1. Boljši organizacijski procesi

E-uprava je instrument, ki uvaja spremembe za izboljšanje organizacijskih procesov in zmanjšanje stroškov v upravah. Pri elektronskih javnih naročilih se lahko stroški izstavljanja računov npr. zmanjšajo in npr. s hitrejšo obdelavo poveča učinkovitost. Uradni uslužbenci bodo lahko tako izboljšali svoje e-spretnosti in se učili iz izkušenj, pridobljenih v drugih delih Evrope o načinih, kako izboljšati organizacijske procese. Pri tem bo imel ključno vlogo portal ePractice.eu.

Poleg tega bo Komisija vzor, saj bo pri svoji organiziranosti uporabljala najsodobnejše tehnologije e-uprave in politike. V akcijskem načrtu 2011–2015 bo podprla racionalizirane upravne postopke ter poenostavila izmenjavo informacij in interakcijo s Komisijo.

2011	Komisija bo olajšala izmenjavo izkušenj, spodbujala ponovno uporabo uspešnih rešitev in uporab ter preučila nove pristope, s katerimi bo državam članicam pomagala izboljšati organizacijske procese.
2011–2012	S pomočjo Komisije bo portal ePractice.eu postal učinkovito orodje za izmenjavo izkušenj in informacij pri poklicnih uporabnikih e-uprave v državah članicah.
2011–	Komisija bo izvajala visoko zastavljeni akcijski načrt e-Komisija za obdobje 2011–

²⁹ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

³⁰ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

2015	2015, vključno s popolnim elektronskim naročanjem, strategijo za informacije javnega sektorja in politiko preglednosti ³¹ .
2013	Komisija bo v tesnem sodelovanju z državami članicami uvedla program za izmenjavo osebja med upravami različnih držav članic.

2.3.2. Zmanjšanje upravnih bremen

Za veliko ljudi in podjetij je uprava najboljša takrat, kadar je neopazna. Vendar pa v praksi interakcija z upravami zaradi številnih postopkov in zahtev zahteva veliko časa in virov. Zato si je treba prizadevati za poenostavitev ali ukinitvev upravnih postopkov, kar je določeno že v akcijskem programu za zmanjšanje upravnih bremen v Evropski uniji³².

S predvidenimi ukrepi naj bi države članice odstranile nepotrebne upravne ovire. To lahko dosežejo tako, da pametno uporabljajo obstoječe informacije o državljanih ter upoštevajo načelo enkratnega evidentiranja podatkov, po katerem državljani informacije predložijo samo enkrat, pri tem pa morajo biti izpolnjene zahteve o varstvu podatkov in zaščiti zasebnosti.

2011– 2013	Komisija bo skupaj z državami članicami organizirala izmenjavo izkušenj o izvajanju načela enkratnega evidentiranja ter o elektronskih postopkih in komunikacijskih sredstvih, ki so postali glavni kanal za zagotavljanje storitev e-uprave, ter bo opravila analizo stroškov in koristi ter pripravila načrt za nadaljnje izvajanje.
---------------	--

2.3.3. Zelena uprava

Priporočilo Komisije o spodbujanju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za olajšanje prehoda na energetsko učinkovito nizkoogljično gospodarstvo se nanaša tudi na javne organizacije³³. Ker ne vsebuje podrobnejših ciljev za e-upravo, je te treba določiti in oceniti.

Spodaj navedeni ukrepi naj bi pripomogli k zmanjšanju ogljičnega odtisa uprav v državah članicah, npr. z elektronskim arhiviranjem, videokonferencami namesto službenih poti itn.

2012	Komisija bo opravila študijo o potencialu e-uprave za zmanjšanje ogljičnega odtisa uprav, vključno z najboljšimi praksami.
2013	Države članice morajo uvesti kazalnike in postopke za ocenjevanje, s katerimi bodo lahko merile, koliko so s storitvami e-uprave zmanjšale ogljični odtis svoje uprave.

2.4. Predpogoji za razvoj e-uprave

Za izvajanje ukrepov, ki bodo pospešili storitve e-uprave v Evropi, je treba najprej zagotoviti za to potrebne tehnične in pravne predpogoje. Sem spadajo spodbujanje čezmejne interoperabilnosti, ki bi med drugim omogočila skupno uporabo informacij, uvedbo pristopa „vse na enem mestu“ ter uporabo (nacionalnih) rešitev za elektronsko identiteto in plačilnih

³¹ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

³² COM(2007) 23.

³³ COM(2009) 111.

sistemov po vsej Evropi. Interoperabilnost podpirajo odprte specifikacije in razvoj bistvenih prvin, kot je upravljanje elektronske identitete in spodbujanje inovacij v e-upravi.

2.4.1. *Odprte specifikacije in interoperabilnost*

Interoperabilnost pomeni sposobnost sistemov in strojev, da izmenjujejo, obdelujejo in pravilno razlagajo informacije. Ne gre zgolj za tehnični izziv, saj vključuje tudi pravne, organizacijske in pomenske vidike ravnanja s podatki. Je bistveni predpogoj za odprto in prožno zagotavljanje storitev e-uprave, ki omogoča sodelovanje med evropskimi upravami. Zlasti standardi in odprte platforme ponujajo priložnosti za stroškovno učinkovitejšo uporabo virov in zagotavljanje storitev.

S predvidenimi ukrepi se bo izoblikovala skupna strategija za doseganje interoperabilnosti med državami članicami na evropski ravni.

2011–2015	Komisija bo (prek programa ISA) izvajala ukrepe, s katerimi bo uresničila evropski okvir interoperabilnosti (EIF) in evropsko strategijo za interoperabilnost (EIS) (sprejetje EIF in EIS predvideno za leto 2010).
2012	Komisija bo organizirala izmenjave znanja ter spodbujala ponovno in skupno uporabo rešitev za izvajanje interoperabilnih storitev e-uprave. Sem spada vzpostavitev vmesnikov za dostop do verodostojnih nacionalnih podatkovnih virov in njihovo uporabo.
2013	Države članice morajo nacionalne okvire interoperabilnosti prilagoditi EIF ³⁴ .

2.4.2. *Ključne prvine*

Pri večini spletnih storitev sta bistveni istovetnost in verodostojnost fizične ali pravne osebe, ki prejema storitev. Tehnologije za elektronsko identifikacijo in storitve za preverjanje verodostojnosti so bistvene za varne elektronske prenose (tako v javnem kot tudi zasebnem sektorju). Danes se verodostojnost preverja najpogosteje z geslom, vendar pa so vedno bolj potrebne varnejše rešitve za zaščito zasebnosti. Evropa mora na upravnem področju bolje sodelovati, če želi razviti in vzpostaviti čezmejne javne spletne storitve, med katere spadajo tudi praktične rešitve za e-identifikacijo in e-verodostojnost. Začete so že bile pobude, kot je obsežen pilotni projekt STORK, ki naj bi vzpostavil evropsko platformo za eID-interoperabilnost, prek katere bodo državljani do storitev e-uprave dostopali v matični državi in zunaj nje z nacionalno osebno izkaznico.

S predvidenimi ukrepi bo uveden vseevropski okvir za medsebojno priznavanje elektronskih osebnih izkaznic³⁵, s katerim se bodo državljani in podjetja lahko elektronsko identificirali po vsej Evropi. Pristop naj bi temeljil na rezultatih navedenih pobud, zlasti STORK, ter bil v skladu z določbami o varstvu podatkov in zaščiti zasebnosti na verodostojnih identitetah. Pri tem bo treba upoštevati in dopolniti veljavni evropski akcijski načrt za e-podpise in e-identifikacijo³⁶ ter ponovni pregled Direktive o e-podpisih, ki je predviden za leto 2011.

³⁴ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

³⁵ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

³⁶ COM(2008) 798.

2011	Komisija bo predlagala revizijo Direktive o elektronskem podpisu, da bi zagotovila pravni okvir za čezmejno priznavanje in interoperabilnost varnih sistemov za e-avtentifikacijo ³⁷ .
2012	Komisija bo Svetu in Evropskemu parlamentu predložila sklep, s katerim bo s spletnimi storitvami avtentifikacije, ki bodo na voljo v vseh državah članicah (pri čemer se lahko uporabijo najprimernejši uradni osebni dokumenti, ki so bili izdani v javnem in zasebnem sektorju), zagotovila medsebojno priznavanje e-identifikacije in e-avtentifikacije po vsej EU ³⁸ .
2012–2014	Države članice morajo uporabljati in razvijati rešitve za elektronsko identifikacijo na podlagi rezultatov pobude STORK in ostalih projektov, povezanih z elektronsko identifikacijo.

2.4.3. Inovativna e-uprava

Nova generacija storitev e-uprave se bo morala opirati na inovativne tehnične rešitve, kot so storitve v oblakih in v storitve usmerjene arhitekture, ter takšne rešitve uporabljati za oblikovanje odprtih, prožnih in sodelovalnih storitev e-uprave ob hkratnem znižanju stroškov IKT. Za spodbujanje razpoložljivosti in uporabe ustreznega dostopa na zahtevo do skupnih virov in storitev za zagotavljanje storitev e-uprave bodo oblikovani pilotni projekti. Poleg tega bodo morale uprave zaradi izrabe naslovov IPv4 sprejeti ukrepe za nadgradnjo infrastrukture IPv6 (portali, spletne strani, aplikacije itn.) in spletnih storitev javnega interesa. Prehod na IPv6 bo koristil javnim organom v državah članicah za spodbujanje inovativnih, učinkovitih in dostopnih uporab in storitev³⁹.

Predvideni ukrepi naj bi opredelili in razširjali preverjene in varne rešitve za storitve v oblakih, v storitve usmerjene arhitekture in prehodne strategije za prehod z IPv4 na IPv6.

2011	Komisija bo začela študijo in priporočila ukrepe glede načina uporabe nastajajočih tehnologij in paradigem (kot so v storitve usmerjene arhitekture in storitve v oblakih) v javnem sektorju.
2011	Komisija bo začela dejavnosti v okviru programa za konkurenčnost in inovacije, da bo uprave spodbujala pri vodenju nadgradnje na IPv6 ter tako ustvarila vzorčne primere in nov zagon za prenos IPv6 na širšo raven.
2012	Komisija bo začela pilotne projekte za prikaz, kako lahko javne uprave z uporabo inovativnih arhitektur in tehnologij storitve e-uprave zagotavljajo na prožnejši in učinkovitejši način.

3. UPRAVLJANJE

Države članice so v celoti zavezane političnim prednostnim nalogam malmöške deklaracije. Evropsko komisijo so tudi pozvale k organizaciji skupnega upravljanja tega akcijskega načrta, kar bi državam članicam pri njegovem izvajanju omogočilo aktivno udeležbo.

³⁷ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

³⁸ Ta ukrep je opredeljen v evropski digitalni agendi.

³⁹ V skladu z dokumentom COM(2008)313 bo Komisija pripravila delovni dokument osebja komisije, v katerem bo opredelila in spremljala potrebne ukrepe.

V ta namen bo Evropska komisija oblikovala in vodila skupino strokovnjakov na visoki ravni s predstavniki držav članic, ki so odgovorni za nacionalne strategije na področju e-uprave. Ta skupina bo posredovala informacije skupini na visoki ravni za digitalno agendo in zagotavljala usklajevanje z odborom za program ISA. Prav tako se bo spodbujalo tudi nadaljnje sodelovanje.

Treba je vzpostaviti koherenten okvir za razpravo o politikah, nadzor in oceno akcijskega načrta ter izmenjavo izkušenj. Vmesna ocena izvajanja tega akcijskega načrta bo izvedena leta 2013. Pri tem bo preučeno, kateri cilji akcijskega načrta so bili doseženi, ter ocenjen storjeni napredek in nastale težave. Glede na rezultate vmesne ocene bodo s predlagano skupino strokovnjakov na visoki ravni pregledane potrebne prilagoditve ciljev in dejavnosti akcijskega načrta.

Skupni napredek na področju akcijskega načrta in e-uprave bo merjen letno z uporabo primerne kombinacije instrumentov (primerjalna analiza, primerjalno učenje, samoocenjevanje itn.) in metod (spletne raziskave, analiza javnih podatkov, testiranje pri uporabnikih, razgovori itn.). Države članice bodo ustrezne pobude za primerjalne analize delile z Evropsko komisijo in ostalimi državami članicami, da se zainteresiranim stranem omogoči uvedba skupnih tehnik merjenja.

2011	Komisija bo oblikovala skupino strokovnjakov na visoki ravni s predstavniki držav članic in bo predlagala primeren mandat.
2012	Države članice bodo Komisijo in skupino strokovnjakov na visoki ravni obvestile o tem, kako se prednostne naloge malmoške deklaracije ministrov odražajo ali se bodo odražale v njihovih nacionalnih strategijah za e-upravo.
2013	Vse države članice bodo politične prednostne naloge malmoške deklaracije vključile v svoje nacionalne strategije.
2013	Ocenjen bo akcijski načrt za e-upravo, izsledki pa bodo uporabljeni pri njegovi posodobitvi.
2015	Vse države članice bodo Komisijo in skupino strokovnjakov na visoki ravni obvestile o tem, kako se bile izpolnjene politične prednostne naloge malmoške deklaracije.